

L'illa més menuda del món

Lluna s'agafa a la barana de proa. Fort, molt fort. S'agafa a la barana perquè ja no sap on agafar-se.

Fa vent però té calor. La brisa li remou els curts cabells negres i les llargues pestanyes. S'ha nugat la rebeca a la cintura i ara va en tirants, i se li ericen els pèls dels braços. Tanca els ulls contra el vent, trau el pit del vaixell i inspira per la boca, intentant menjar-se un món que fa temps que se li escapa.

No vol girar-se a mirar la iaia. La veuria sola, asseguda enmig de la coberta, entre cadires buides, amb el cap caigut; una senyora abraçada a una bossa, amb una gavardina vella i un barret de palla sobre una llarga cabellera grisa; una senyora que encara no ha fet els seixanta,

però que el últims dies s'ha fet vella de colp. La iaia ja no pareix la iaia, la Bernarda de sempre, la bona veïna, l'artista mig boja. Ja no pareix aquella pintora plena de vida, capaç de pujar a una escala infinita per a fer una pinzellada quasi invisible a un quadre gegant. No. La iaia pareix una dona apagada, cansada de tot, desfeta.

Ara la iaia i ella són només una família desnonada a la recerca d'un nou lloc al món. Han perdut el pis de Ciutat Marina. I travessen un estret tros de mar per anar a viure a l'Illa. Amb elles viatgen quatre maletes plenes de tot el que han pogut ficar dins, de tot el que tenen.

Lluna ha vist l'Illa des del passeig marítim de la seua ciutat des de molt menuda. Alguns diumenges, ella i la iaia la contemplaven una llarga estona, allí, a només quatre quilòmetres de la costa. La iaia callava, i Lluna sabia que era millor no preguntar res.

L'illot té forma de huit: a una banda, el poble; a l'altra, camps verds, i, enmig, una platja amb dos vores. Des del passeig això no es percebia però ella ho ha vist en fotos. Ara, si obrira els ulls, podria comprovar-ho, perquè ja estan arribant. Però no; Lluna manté els ulls tancats perquè prefereix gaudir d'uns últims minuts de pau, sense encarar el futur, sense encarar aquell tros de terra seca deixat caure sobre l'horitzó.

Puf. És que només té ganes de tirar-li les culpes a la iaia, de fer una rabiola, de rugir com si fora una cria de lleó i no una bona neta de nou anys. Però en lloc d'això respira profundament, inhala el perfum del mar i es deixa acaronar per dins. Ja ho sap, que la iaia no en té la culpa. La iaia sempre s'ha esforçat per a què a ella no li faltara de res, i ha fet classes de pintura a tothora per a parar-li un plat a taula, per a comprar-li roba... I el banc ha tingut molt poca paciència, perquè la iaia ha pagat sempre la hipoteca, però ara ha passat una mala època, perquè no és fàcil ser una família de dos.

La mà calenta de Bernarda sobre el muscle espavila Lluna. Ara sí, obri els ulls i es gira a mirar-la. Vol parlar, somriure, animar la dona, però l'únic que li ix són dos llàgrimes incontrolables. Deixa caure el cap sobre el pit de la iaia.

–Estarem bé, Lluna, estarem bé. L'Illa ens acollirà.

–Com ho saps, això, eh? –pregunta amb veu de xiqueta remenuda–. Tu te'n vas anar de joveneta i mai has volgut tornar-hi. Segur que l'Illa està enfadada amb tu. I segur que és l'illa més menuda del món.

–Quines coses que dius, bonica. Com vols que siga la més menuda del món, eh? –Bernarda riu i es lleva el barret de palla–. Quin sol tan esplèndid, no creus? I que

tranquil·la la mar, tan remoguda que està sempre ací, entre la costa i l'Illa, veritat?

Lluna s'estranya de veure la iaia tan lluminosa de colp. S'asseca les llàgrimes amb les mans i diu:

–Pareixes contenta, ara.

–No recordava que estar a prop de l'Illa em feia sentir tan bé. –Amb el braç, Bernarda s'acosta el cosset de Lluna.

–No hi ha qui t'entenga, iaia. Pensava que odiaves el teu poble.

–Nooo. Odiar-lo, no.

–I per què te'n vas anar?

–Ens en vam anar molts, en aquella època.

Lluna ho sap de memòria, que un segle arrere l'Illa havia acollit set-centes persones i que, actualment, només en queden unes huitanta. També sap de sobres que la majoria d'elles se'n van anar fa uns quaranta anys, quan la iaia era joveneta.

–El que vull saber és per què, iaia. Per què vas fugir?

–És que no vull que patisques.

–Però si ja tinc nou anys! Ja és hora de saber les coses!

–Tens raó. –Bernarda la mira arrugant els ulls i diu–: Doncs per por.

De sobte, el vaixell es mou de banda a banda, com un bressol enfadat. Després, a poc a poc, es recupera. Lluna

no s'ha espantat. Ella creu que la natura és sàvia i que només fa mal quan l'ataques.

–Por de què? –pregunta a la iaia.

–Doncs... És que no sé si contar-t'ho. T'ho he volgut estalviar tots aquests anys.

–Va, vinga, que si he de viure allí...

–Sí. Millor que t'ho diga jo, que t'ho solte qualsevol xiquet a l'escola i t'espante.

–Vaaa. No t'enrotlles. De què teníeu por, eh?

La iaia l'agafa pels muscles i se la posa cara a cara. Després li acaricia una galta, blanca com la lluna. Per uns moments no parlen, es miren i prou. Tothom els diu que elles dos es pareixen només en el caràcter, perquè la iaia és corpulenta i ella és menuda per a l'edat que té, perquè la iaia té les faccions dures i ella fines, perquè la iaia té els ulls redons i foscos i ella estirats i clarets, encara que també siguen marrons. Finalment Bernarda diu:

–Deien que hi havia... un monstre. Un monstre marí.

Lluna ni riu ni tremola. Molts xiquets no s'ho creuen, però ella no dubta que la iaia diu sempre la veritat. Aleshores pregunta:

–I ara... anem a viure a l'Illa perquè ja no hi ha cap monstre?

–Doncs segurament encara se'n parla. Però si ens traslladem a l'Illa és perquè la casa dels meus pares és tot el que em queda al món, tot el que et puc oferir. I no sé com la trobarem, després de quatre dècades tancada.

–Jo no tinc por, iaia. Arreglarem la casa. I, a més, la gent li diu monstre a qualsevol cosa. Segur que només és un peix més gros del compte.

Bernarda l'abraça fort i confessa:

–En realitat fa temps que sospite que va ser una estratègia contra el turisme.

–Hala. Llavors no hi ha monstre? O m'ho dius per a tranquil·litzar-me?

–No. O sí. Ni idea. Però abans teníem la platja plena de iots de visitants.

Ara és Lluna qui riu.

–Estarem bé, iaia, estarem bé. L'Illa ens acollirà.

–Tu creus?

–M'ho acabes de dir, no?

La iaia fa que sí amb el cap i se'n va al seu seient de coberta. Lluna torna a traure pit sobre la barana, ara amb els ulls oberts. Són dos valentes en un ferri sense més viatgers.

L'aigua s'inquieta de nou i fa ballar el vaixell.

Després, només per un segon, emergeix del mar el llom turquesa d'un animal marí immens. Lluna juraria haver-li endevinat unes simpàtiques punxes roges en forma de cresta.

Una casa davant de la mar

Arriben a la casa amb la llengua fora, carregant dos maletes cadascuna. Sis palmeres precedeixen l'entrada. Bernarda diu que li estranya molt que al jardí no haja crescut ni una mala herba en quaranta anys. A Lluna li pareix curiós que la parcel·la no tinga tanca; ni aquesta ni cap altra: les cases conviuen sense barreres.

No es tracta d'una casa massa gran, però sí distingida. Té dos plantes, dos balconets i moltes finestres, ara totes tancades. El blanc de la façana ja no és blanc i falten algunes teules, però no es veuen restes de tot això pel terra.

Mentre Bernarda busca les claus, Lluna fa una volta a la casa. Es creua amb una gavina panxuda, que perse-

gueix un gat gris, que persegueix una sargantana minúscula. Els mira uns segons i, en girar-se, la visió del mar obert l'enlluerna.

I allí, sobre les roques, davant de l'aigua, la casa té una altra porta i un gran porxe amb sis columnes. Quina passada! Si no fora pel canvi d'escola, i perquè no saben com aconseguiran menjar, es podria dir que tot pinta de pel·lícula.

Lluna puja els tres escalons del porxe. Hi ha tres cadires metàl·liques pintades de blanc i amb taques d'òxid. Una taula que fa joc amb les cadires ha caigut; ella la col·loca bé i després es neteja als pantalons el salobre que li ha quedat a les mans. També hi ha un balancí immòbil que devia tindre coixins i que ara és només un esquelet.

Sense previ avís, un fort soroll estremeix Lluna. Es gira ràpidament i mira cap a la porta. És una porta doble, alta i ampla, pintada de blau. Està un poc oberta, la brisa la mou, deu haver fet un colp. Lluna no s'ho pensa: l'espenta un poc més i mira dins de la casa. Tot està a fosques però no fa olor de vell, de tancat. Aleshores obri del tot la porta i deixa entrar un raig de sol. El terra és un mosaic de colors molt bonic. Fa un passet i ja està dins.

Els ulls se li acostumen lentament. Pareix una gran sala menjador que va de banda a banda de la casa. Pensa que potser els seus besavis foren gent acomodada.

Hi ha llençols tapant els mobles. Segurament per això no el veu de seguida. Per això, i perquè ell s'ha quedat immòbil, assegut com una estàtua. I, a més, va vestit de blanc i queda camuflat a la butaca, coberta del mateix color.

Quan el veu, Lluna fa un mig crit. Ell no es mou, no ix corrent, no diu res. Ella s'hi acosta.

–Hola.

–Ho... Hola? –La veu del xiquet és fina.

–Em diuen Lluna. I a tu?

–Jo... pensava que... no em veuries.

–Home... Doncs sí.

–Em diuen Enric.

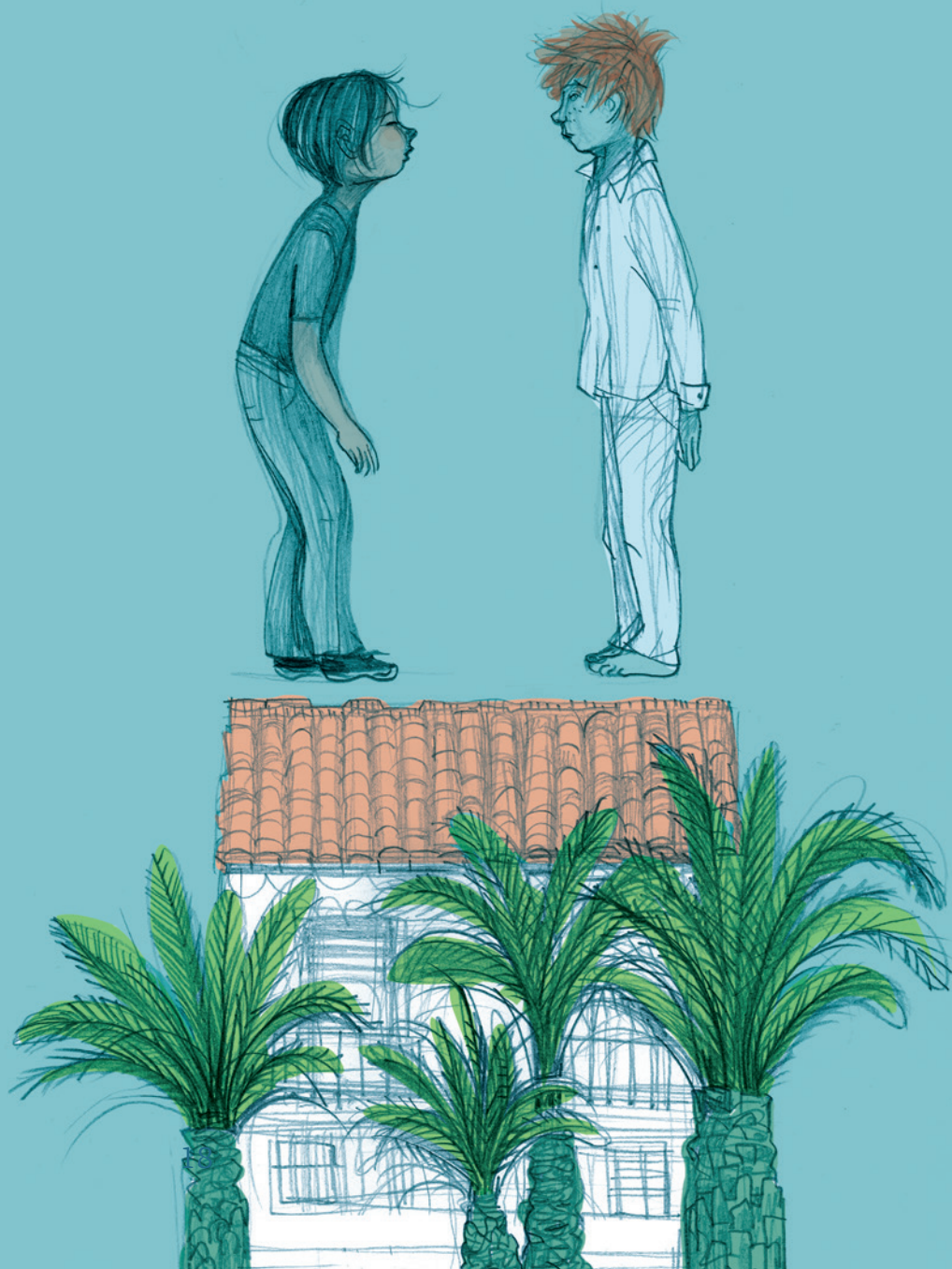
Lluna allarga la mà.

–Encantada.

–Sí. I jo. –Enric té la mà gelada.

–Estàs vivint ací o... Què fas ací? Aquesta casa és de la meua iaia. Acabem d'arribar i...

Enric s'alça. És un poc més alt que Lluna, pèl-roig, de cabells despentinats. Ella s'adona que va descalç. En

la mitja llum, pensa que la camisa blanca i els pantalons blancs li queden molt bé. Ell diu, nerviós:

–No... Jo no he obert la porta. Sempre està... Me n’he d’anar.

–No et preocupes. No diré res –el tranquil·litza ella.

–Me’n vaig. Aaa... Adeu.

–Ei, quants anys tens? Anirem junts a classe?

–Mmm... Eee... Nou. –El xiquet s’allunya de Lluna, com si volguera acabar la conversa.

–Anirem junts a classe! –fa ella, entusiasta.

Però Enric ja ha eixit corrent de la casa.

Just en aquell moment Lluna sent obrir-se l’altra porta. Un arc separa el menjador del rebedor, i va cap allí. Bernarda entra arrossegant una de les maletes i es queda de pedra en veure-la.

–Què fas ací dins?

–Estava obert. Per allí darrere –respon assenyalant cap al menjador.

La iaia sospira i alça les celles. Després es trau la gavardina i el barret i els deixa en un penjador de fusta molt antic i elegant. Es veu que la dona no té ganes de preocupar-se més del compte. Lluna ja ha decidit no parlar-li d’Enric; no vol que el reganyen.

–Va, ajuda’m a obrir finestres –diu Bernarda.

Iaia i neta passen uns minuts obrint finestres i contrafinestres, deixant entrar el sol, la brisa i l'aroma del mar. També trauen els llençols que cobreixen els mobles, però no es mou ni una sola busca de pols. La iaia intenta encendre alguna llum, però òbviament no hi ha corrent. Comenta que demà mateix caldrà resoldre el tema amb la companyia elèctrica, encara que no sap com ho pagarà.

Quan pugen les escales, Lluna al·lucina: de marbre, amb passamans de fusta. Al pis de dalt hi ha una cambra de bany i tres habitacions. La iaia es queda parada al costat d'un llit de matrimoni enorme, mirant-lo hipnotitzada.

–Iaia, plores?

Bernarda es torca els ulls.

–Sí. Un poc. Era el llit dels meus pares. Però el llevarem d'ací i posaré el meu taller de pintura. Dormiré a la meua habitació. I tu a la que teníem per als convidats.

–Però jo no soc una convidada!

–Clar que no. Ara serà la teua habitació, i ja pots estar contenta, que dona a la mar!

Lluna corre a veure-la, obri la finestra, contempla l'horitzó resplendent durant uns segons, i es deixa caure sobre el llit amb els braços oberts. Sospira. Sap que no tot és tan fàcil com pareix en aquest moment.

–Què et sembla si entrem les altres tres maletes? –li diu la iaia des de la porta de la cambra–. Vegem què podem dinar.

Tornen a la planta baixa. La iaia se n'entra a la cuina, que queda a la dreta del rebedor, i Lluna ix a buscar la maleta del menjar. Què faran quan s'acaben els llegums, l'arròs i les creïlles?, pensa.

En entrar, troba la iaia obrint mobles de la cuina.

–Pareix mentida –diu Bernarda–. Els plats, els coberts, els gots... Tot està igual, com si s'haguera netejat fa quatre dies.

Una escola peculiar

Lluna es desperta molt prompte. Mig adormida, encén la lampareta de la tauleta de nit. Després s'acosta al vell espill penjat a la paret, ple de taques. Es mira: encara no ha perdut del tot la llum dels seus ulls ametllats. Amb les mans s'arregla els cabells; agraeix portar-los curts i fàcils de pentinar. Es regala un somriure, per a veure si s'anima, però no funciona.

Va cap a l'armari i l'obri. Les portes grinyolen. Ahir van passar la vesprada posant ordre i ara pareix que la seua roba estiga allí tota la vida. En té poca, però de moment servirà. Què es posarà hui?

Mentre dubta, se n'adona: com és possible que estiga encesa la lampareta? S'acosta al llindar de la porta i fa

girar l'interruptor; la bombeta de la làmpara del sostre també funciona.

–Iaiaaa! Iaiaaa! –crida, corrent cap a l'altra habitació–. Tenim llum! Hi ha corrent elèctric! –i acciona l'interruptor.

La cambra de la iaia s'il·lumina. Bernarda es desperta sobresaltada.

–Què dius? –fa fregant-se els ulls.

Tot és molt estrany. Lluna es pregunta si no hauria de contar-li allò del xiquet que hi havia dins de casa. Deu estar relacionat?

–Iaia.

–Què?

–Eee... –S'ho repensa–. Que m'encanta la teua camisolina d'esquirolets.

–Me n'alegre. Anem a esmorzar.

–Un moment. –Lluna seu al llit–. No et preocupa que tinguem llum?

–El que em preocupava era no tindre'n –diu la iaia mentre ix del llit–. D'acord, sí, és estrany. Ja veuré què ha passat. El que no vull és que et preocupes tu. Ves a vestir-te, va. Quan baixes a esmorzar, porta els llençols, que vull llavar-los.

Lluna pensa que estan netíssims, i que no tenen llavadora, però calla i obeeix.

Al cap d'una hora i mitja, estan davant de l'escola, a tres carrers de casa; de fet, el poble només té tres carrers.

Lluna porta pantalons negres i samarreta rosa, creu que ha triat bé. De la mà li penja una bosseta amb l'esmorzar. Avisa la iaia que prefereix entrar sola; Bernarda li recorda que la mestra està informada de tot, que ja fa dies que tot va quedar resolt per telèfon. Es fan un bes a la galta, s'abracen, se separen.

–Estaràs bé, iaia?

–Sí. Tu ara pensa en tu.

L'edifici és un cub blanc, humil. Com la resta de construccions, no té tanca al voltant; pati i carrer no es diferencien. Darrere de l'escola hi ha el poc mar que separa l'Illa de la costa.

Als escalons de l'entrada seu una xiqueta de pell mulata, amb dos cues de cabells molt rulls i rossos; porta un peto vaquer, samarreta verda i esportives roges. S'alça quan arriba Lluna, que s'adona que l'altra és molt més alta que ella.

–T'estava esperant. Em diuen Kènia. Hola-hola. –Una filera de dents perfectes s'obri pas en un somriure massa ampli.

Però ella no té ganes de històries. Vol prendre's amb calma això de ser la nova de l'escola. I solta:

-Per què m'esperes, eh? Jo a tu no et conec de res.
-No et faces l'estupenda. No trobaràs moltes més amigues per ací, saps?
-No m'interessa. M'esperen a l'aula de quart.
Kènia creua els braços, alça la barbeta i diu:
-Ja veig que no saps de què va la cosa.
-No. Però segur que estàs a puntet d'explicar-m'ho.
-D'on has tret aquest caràcter, taponet?
Lluna es desinfla i diu:
-Explica-m'ho, va. Sent haver sigut desagradable.
-Tranqui. M'imagina que costa canviar de col·le a mitjans d'abril.
-No, no t'ho imagines.
-Sí que m'ho imagine. Jo també vaig ser nova un dia.
-I?
-I que és fort, vindre de Ciutat Marina i trobar-te una escola d'una sola aula, amb una sola mestra.
Lluna obri uns ulls com a plats.
-Estàs de broma?
-No. T'ho prometo. Som set xiquets, i amb tu en fem huit. -Kènia compta amb els dits-: Tenim dos pesats de quatre anys, dos bessones mimades de sis, una repel·lent d'onze i un idiota de dotze. Quan em

va dir la mestra que s'incorporava una xiqueta com jo, no m'ho podia creure.

–Jo no soc com tu.

–No deus ser racista! –A Kènia se li han arrugat les celles.

Lluna fa que no amb el cap. Kènia torna a somriure, li posa una mà al muscle i continua:

–Ho deia perquè em fa il·lu que per fi hi haja algú de nou anys, com jo.

–I Enric? –pregunta Lluna.

–Quin Enric?

–Un xiquet de nou anys que es diu Enric. El vaig conèixer ahir.

–No sé de qui parles. Devia ser un visitant. Però m'es-tranya, perquè amb la brometa del monstre ací no ve ningú a fer turisme des de l'any de la picor.

Lluna es queda pensadora. Enric pareixia molt instal·lat a l'Illa.

Kènia no es rendeix i somriu una altra vegada:

–Vinga, què? Em xoques la mà o no?

–D'acord. Però encara no som amigues. Dona'm temps.

–Okey. Per cert, a la classe tens tot el teu material. Te'l van portar ahir. El va trobar la mestra a primera hora, i jo te'l vaig posar al teu calaix, al costat del meu.

–El va trobar? Però qui l'havia portat?

–Jo què sé. No ho vam veure. Algú de la teua família, no?

–De quina família?

–Tu ho hauries de saber –Kènia fa cara de peix, es gira i entra a l'escola.

Lluna es queda pensant, desconcertada. Després agafa aire i segueix la nova companya de classe.